

vesu so nam nehoté vrivale misli: »Bratje, ali se kedaj snidemo tako, kakor danes?« Bog zna!

Upajmo in prosimo Boga, da se snidemo še tukaj na zemlji pri zlatih sv. mešah; ako pa ne tukaj, pa gotovo v nebesih, ko odložimo težko butaro pozemeljskega življenja. Za tisti trenotek Vam, čč. gg. jubilanti, hvaležni Konjičani želimo, naj vas spremijo nebeski angelji ravno tako pred prestol Božji, kakor so vas pri priliki srebrnih sv. meš pridna Konjiška dekleta spremlila pred oltar Gospodov. Kamenski.

Mili darovi za družbo vednega česčenja:

Sv. Vrban nad Ptujem 10 fl. 40 kr., Sv. Kungota na Pohorju 40 fl., Razbor pri Slov. Gradcu 19 fl., Sv. Hema 14 fl. 72 kr., Loka 9 fl. 12 kr., Vransko 20 fl., Sobota 18 fl. 20 kr., Kapele pri Brežicah 3 fl. 80 kr., Sv. Magdalena v Mariboru 25 fl., Poličane 5 fl., Polzela 5 fl., Sv. Barbara v Haložah 10 fl. 20 kr., Zalec 27 fl., Šmarije 5 fl., Sv. Peter pod Sv. Gorami 8 fl. 21 kr.

Gospodarske stvari.

Svinjska kuga.

Naš kmet je pač vedno siromak. Kakor nekdanj potrpežljivega Joba, obiskujejo tudi njega vedne nadloge in križi. Letošnjo spomlad je suša mu posmodila pridelke, kjer pa so se ti še popravili, kakor postavim na Pohorju, pa živina vsled premale krme nima nobene cené. Kdor je lani kupil par volov za 300 gld. vrednih, dal bode letos za nje nerad kaj čez 200 gld. enake teže. Kako to zadene kmeta, ko navadno vsak posebno na jesen kaj prodaja, da si more vsaj nekaj stroškov s tem odriniti! Ali pomagati se tukaj ne dá, k večjemu bi vlada pomagala s tem, da pri tako nizki ceni živine naj bi prisilila mesarje tudi ceno mesu znižati, katera je, kakor je bila poprej, ko je živina za polovico večjo ceno imela.

Toda nima vsa živina enako nizke cene, nasproti je cena letos še jako poskočila, namreč pri svinjah. Nekaj je temu uzrok to, ker se te živali čedalje več potrebuje med ljudstvom, največ pa je uzrok nesrečna svinjska kuga, črm ali vrančni prisad imenovana. Posebno letos je ona po nekaterih krajih strašno veliko škode napravila. V hlevih, kjer se je vgnjezdila, pocapalo je v kratkih dnevih do malega vse; najprej in najhitreje bolj rejena praseta, pozneje tudi medla. Kmetje so gledé te bolezní popolnoma zmešani, ne vedó, ali bi in kaj bi dajali za zdravilo živini, niti kako bi zdravo še za časa obvarovali bolezní. Vsem tem in tudi drugim naj navedem tukaj par vrstic.

Zalibog moram najprej povdarjati, da za imenovano bolezen gotovega zdravila do danes še nimamo. Pač se svetuje to in ono, kar včasih tudi pomaga, ali ako se je bolezen le nekoliko zamudila, da se je dobro vgnjezdila, so vsa naša zdravila zastoj. Tukaj velja pravilo, ne zamuditi trenutka, kakor hitro bolezen opazimo, hitro ji priti nasproti z nasvetovanimi zdravili, katera, ako žival močé vzeti, s silo ji je zaliti. Takšno zdravilo priporoča nekdo prah iz lekarne imenovan: Pulverata radix veratri albi, katerega se da za nožev konec v kosu kruha. Nekateri priporočajo dajati kislega mleka, kateremu se pridene nekaj kisa, kar je vsekako neškodljivo in želodec krepilno zdravilo. Pred vsem bi jaz svetoval ricinovo olje, katerega se sme dati precej, ker je neškodljivo. Ako to zdravilo začne delovati, da gre hrana naprej, je prvo upanje ozdravljenja. To se ve,

da se zgodi le, ako se je zdravilo še za časa in v dostojni množini dalo.

Veliko lažje, nego to bolezen ozdravljati, se je za časa nje varovati, kar se zgodi največ pri krmljenji svinj. Bolezen razsaja največ v juliju in avgustu, ob največji vročini, ali tudi, ako se vreme naenkrat zlo spremeni. Takrat je posebno treba paziti na hrano živini, da je čedna, ali dobro prekuhana ali pa čisto sveža. Najbolj škoduje sparjena detelja ali plevel, česar Bog varuj dajati svinjam. Kosi naj se toraj trava ali detelja v jutru in zvečer pozno in dostavljam, še za nedeljo ne sme se naprej nakaševati, ali pa se mora ta krma v hladnej kleti v majhnej množini shranjevati. Ako pa se poklada kuhana krma, treba paziti, da je vsakokrat dobro prekuhana in primerno shlanjena. Za pijačo pa je treba dosti in to prav čiste ter mrzle vode. V pijačo naj se vsaj vsaki drugi dan primeša nekaj grenke soli, kar živino jako čisti in hladi.

Hlevi naj bodo suhi, čedni in zračni. Na senčnej strani naj se napravijo na durih ali linah primerne luknje za zrak. Živina naj se spušča na pašo le zgodaj v jutru in zvečer, kadar je že senca. Najbolj zdravo pa je, kdor more, napraviti v gostej senci jamo, v katero se vsaki dan prinese par veder mrzle vode, v kateri se živina koplje. Se ve, da to povsod ni mogoče, ker marsikje še za ljudi o tem času dobre vode primanjkuje.

Ako pa je kje kakšno prase poginilo, treba dotični hlev dobro razkužiti, kar se zgodi s karbolinejem, ali če tega ni, velja tudi živo apno. Do kraja treba hlev očediti, potem stene, pód, tla in tudi korito omočiti z vodo in s prahom od živega apna pokaditi. Tako treba parkrat storiti, predno se druga živina ondi nastani.

Tako dragi kmetje in ako je božja volja, obvarovali se boste mnogih nesreč pri svinjah. Pohorski.

Sejmovi. Dne 9. septembra v Gornjem Gradu, na Spodnji Polskavi in v Rušah. Dne 11. septembra v Loki in pri Sv. Janžu tik Dravberku. Dne 12. septembra pri Sv. Petru v Radgoni. Dne 13. septembra v Imenem. Dne 14. septembra v Ivniku in v Rogatecu. Dne 15. septembra v Arvežu.

Dopisi.

Iz Konjiškega okraja. (Volitev okrajnega šolskega sveta.) Kakor po drugih okrajnih zastopih, volilo se je tudi v Konjicah te dni pet udov v okrajni šolski svet. Dne 28. avgusta t. l. se je zbralo izmed 36 udov okrajnega zastopa 30. Slovenci štejejo v tem okrajnem zastopu 11 udov — 25 je nasprotnikov. 11 udov namreč volijo kmetske občine za Konjiški zastop, katere tudi ogromno večino davkov v tem okraju plačujejo. Človek bi sodil, da bi bilo pravično tako: kdor večje davke plačuje, bo tudi večjo pravičo zavžival. Pa na svetu se marsikaj narobe godi, tako tudi v Konjiškem okrajnem zastopu. Da toraj o volitvi v okrajni šolski svet dalje govorim, naznanjam sledeči izid: Gosp. Anton Jaklin je dobil 30 glasov, g. dr. Lederer pa 29 glasov. Za obadva so glasovali tudi Slovenci, g. Müller je dobil 20 glasov, gg.: Posek in Alojz Valand pa po 19 glasov. Naši možje gg.: dr. Rudolf, Šepić in Žičkar so ostali v manjšini z 10 glasovi. Čudna prikazen: Skoraj po vseh okrajih okoli Konjiškega imajo Slovenci večino v okrajnem zastopu in v okrajnem šolskem svetu; le v Konjicah ne morejo priti do večine. — Trem občinam: Tepini, Zgornjim Lažam in St. Jerneju se je dovolilo, da si smejo najeti večja ali manjša posojila za zidanje svojih šolskih poslopij. Odbornik g. J. Žičkar

je sprožil razgovor zastran lokalne železnice iz Poličan v Konjice. Zaradi visokih tarifov se namreč blago ne vozi iz Konjic v Poličane po železnici, ampak po vozih, kakor poprej. Naj se torej okrajni zastop obrne do merodajnih faktorjev, da se vožnina zniža, da ne bo okraj trpel prevelike škode. Gosp. načelnik dr. Lederer je odgovoril, da se je prošnja v tem smislu že vložila meseca junija tega leta na deželni odbor, da pa še ni došel nobeden odgovor. Gosp. Albert Walland pojasnjuje to zadevo ter pravi, da vožnina iz Konjic do Poličan je že itak nizka dovolj. Vzrok temu, da se blago vozi po cesti je v tem, da južna železnica za železnični voz blaga iz Celja v Zagreb zahteva 18 gold. — iz Poličan v Zagreb po 36 gld. Naj se toraj obrne okrajni zastop do južne železnice, da ona enakomerno zniža vožnino iz Poličan do Celja v vožnino iz Celja v Zagreb, potem se bo ves promet obrnil na lokalno železnico iz Konjic v Poličane. Okrajni zastop sklone, vložiti to prošnjo do vodstva južne železnice. Iz poročila gospoda načelnika se je tudi zvedelo, da je okrajni odbor priporočal deželnemu odboru, naj se napravi okrajna cesta iz Oplotnice v Konjice. Deželni odbor vtegne na deželne stroške to cesto izpeljati proti temu, da jo potem Konjiški okraj vzdržuje.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. (Bralno društvo) naše je priredilo v nedeljo, dne 13. avgusta v gostilnici vrlega narodnjaka gosp. Vaupotiča svojo veselico, katere se je tukajšnje kmečko ljudstvo žal, da le v pičlem številu vdeležilo. Toliko bolj nas je veselilo videti tukaj častite goste od Sv. Andraža, Sv. Antona, Sv. Križa, Sv. Tomaža, Cezanjevic, Cvena, Ljutomera in Radgone. S posebno radostjo tudi zabeležimo, da je bilo med njimi tako lepo število zastopnic narodnega ženstva. Gospod predsednik prijazno pozdravi vse navzoče ter jim zakliče: »Dobro došli!« Potem povzame besedo nek vsenčiliščnik ter nam v jedrnatem in navdušenem govoru pojasni: kedaj in odkod so prišli Slovenci v naše kraje, koliko so trpeli pred divjimi Obri in krutimi Turki. Deklamacija: »Kmetске hiši«, kakor tudi igra »Oreh« ste jako ugajali. Vmes pa nas je razveseljeval kvartet, sestavljen iz spretnih pevcev raznih krajev (Sv. Andraža, Kapele, Malenedelje, Sv. Jurija). Posebej nam je še omeniti pevce Malenedeljske, ki so pod vodstvom nevtrudnega g. Čaherla zapeli marsikako mično domačo pesem. Godbo oskrbovala sta nam dva gospoda učiteljsčnika in sicer se je pokazal domači gospod izurjenega goslarja, gospod iz sosednje Kranjske pa kot spretnega sviralca na glasoviru. Vsem, ki so se trudili, da se je veselica tako sijajno vršila, izreka bralno društvo svojo najtoplejšo zahvalo ter jim kliče: »živeli!«

Od Sv. Ilja v Slov. goricah. (Poboj — letina.) Žal, da se še nahaja mnogo ljudi na svetu, ki po dejanju posnemajo Kajna. Tudi v naši fari se je znašel Kajnov naslednik, kateri še ni vedel, da človek ni živina, da tedaj ni za pobijanje. V nedeljo, dne 6. avgusta obhajala se je v občini Strihovec viničarska ženitnina. Pri nas imajo fantje to grdo navado, da gredo k tisti hiši, kjer je gostija, na »prežanje«. Tudi v nedeljo večer zbralo se je več fantov pri oni hiši, v temi pa je prišel hlapec s pristave g. B. z ročico, brez vsega vzroka nad-nje, in začel mahati po glavah, da se njim je, kakor je eden od zadetih rekel, vse žarilo pred očmi in fant Jožef Maček z Dobrenja je po udarcih na glavi drugi dan, previden s sv. poslednjim oljem, umrl. Da bi vendar ta nesreča spametovala fante, ter bi pustili za naprej to grdo navado nočnega potepanja. Zato naj bi pa tudi skrbeli starši, kakor tudi predpostavljani in gospodarji. — Mlatitev se je pričela in povsod so ljudje zadovoljni s prideikom. Koruze so lepe. Toče še, hvala Bogu, nismo imeli, je tudi treba ni. Sena smo dobili

res malo, ali otave se bode precej nakosilo. Živina ima precej nizko ceno. Sadja, posebno sliv, bode precej; rana jabelka so tukaj plačevali po 20 gold. štrtinjak. Vinograde je škropil letos skoro vsak posestnik. Nekateri, ki so že pretečena leta škropili, nadejajo se letos precej vina. Tudi krompir je letos lepo debel, in ni slisati, kakor druga leta, da bi gnjil; no menda zato, ker so »Böhmi« k nam »privandrali«. Goričan.

Od Sv. Ilja v Slov. Goricah. (Ustanovitev »Kmet. bralnega društva.«) Tudi pri nas ogrela se je narodna zavest. Živo smo se vspeli po konci, čvrsto pogledali za drugimi, ter storili mogočen korak, da bi tudi mi ne ostali med zadnjimi, ampak krepko hočemo stopiti tudi mi z drugimi — naprej tje, kjer je zastava Slave — naša omika. In ta naš korak je, da smo ustanovili za nas že zdavrej potrebno »kmetjsko bralno društvo.« Dne 27. avgusta vršilo se je ustanovno zborovanje združeno z veselico. Kljub slabemu vremenu zbralo se je obilo ljudstva. V društveni odbor bili so voljeni po vskliku č. g. Matija Kelemina, kot prvosednik; g. Fran Thaller, namestnik; g. Fran Freiham, tajnik; g. Fran Cimperc, blagajnik; g. Anton Hauc in g. Fran Fluher, odbornika. Udov je pristopilo 51, za tukajšnje razmere res lepo število, a pričakujemo njih še sčasom več, Bog daj! Po volitvi odbora, nastopil je kot govornik, gosp. Drag. Hribar iz Celja. V svojem govoru razložil nam je zgodovino in trpljenje naših pradedov, in pojasnil, kakšen namen in pomen imajo bralna društva dananašnji za nas Slovence. Govoril je iz srca, zato so njegove besede tudi občinstvu šle do srca. S svojim pohodom počastili so nas tudi rodoljubi iz Maribora in Ljutomera. Zastopana je bila tudi Mariborska Čitalnica in akademično društvo »Triglav« iz Gradca. Brzobjavni in pismeni pozdravi in častilke došle so iz Konjic, Smartina pri Sloven. Gradcu in Sv. Marjete na Pesnici. Na te častitke odgovarjali so zbrani gostje z gromovitimi »živio« klici. Tudi neko ko podpornih udov se je oglasilo, ki so poslali odboru darove v denarju in berilu, za kar njim bodi izrečena najiskrenejša zahvala. Nam pa bodi to novo ustanovljeno bralno društvo v St. Ilju druga ljudska šola za odrasle, da bi se navduševali za narodno stvar in delovanje. Bog nam daj svoj blagoslov!

Izpod Radla. Dobro je, ako se tudi nježni mladini zgoodej ljubezen do Njih veličanstva našega presvitlega cesarja in do naše mogočne avstrijske domovine v srce vcepi. Zategadel pa morajo imeti oni, ki ob določenih dneh takozvane šolske veselice narejajo, srce in um na pravem mestu. Posebno morajo pri takih priložnostih g. učitelji še bolj nego v šoli svoje učence opazovati. Dne 20. avgusta t. l. so tudi na Spodnji Muti, na tako zvanem »erberjevem travniku«, šolarjem šolsko veselico priredili; ali ta veselica se je gotovo slabo za učence, še slabše pa za šolske odgojitelje obnesla. Nek popotovalec je imel nesrečo ravno gorej imenovano nedeljo v veliki Moti se nekoliko muditi, pa si bode ta dan dobro zapomnil. Pridrli so namreč okoli 9. ure zvečer od piva in vina in od velikomenskega duha razgreti šolarji s takim hrupom in trušem, da bi človek, ko bi v šestnajstem stoletju še živel, gotovo si moral misliti, da so zopet prilomastili krvoločni Turki, ki ne bodo samo pohlevnih Slovencev mučili, ampak tudi velikonemško Muto z ognjem in mečem pomandrali. Ti mali avstrijski državljani so po noči prav po pragermansko nemške pesmi krolili, kričali, kakor vrane v jesen, preklinjali, kakor stari vojaki, ter so se ravnsali in kavsali med seboj. Nekteri izmed njih so tudi na zgorej imenovanem travniku pri pivu in vinu ostali do pozne noči, ter so se gotovo, posebno ubogi, zanemarjeni slovenski otroki preobjeli nemških otrob in prenapili velikonemške godlje, katere je vezal in katero je točil tamkajšnji nemški »general« v

navzočnosti njemu slepo udane garde. Kaj le neki poročajo pametni mutski župljani, ko vidijo, in slišijo, kako se že zdaj g. učiteljem prepuščena mladina vadi pijančevati, ponočevati, razgrajati in preklinjati? Gotovo so še posebej slovenski stariši obžalovanja vredni, ker ne samo svoje otroke v šulferajnsko šolo na Muti pošiljati morajo, kjer se poprek nič naučiti ne morejo, ampak tudi svoje ljube otroke takim učiteljem zaupati so prisiljeni, katerim krščansko npravna odgoja otrok ostane le deveta briga.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Državni zbor se snide dne 10. oktobra in njega prvo delo bode posvetovanje o državnem proračunu za leto 1894. Vlada mu predloži potem pa še tudi načrte postav o novi veljavi denarja. — Grof Taaffe si prizadeva veliko za to, da mu ostanejo češki veleposestniki na strani, vendar pa le-ti ne morejo biti za vlado, katera pravi, da je konservativna, pa dela po načelih liberalizma. — V nedeljo je bilo več delavskih shodov po mestu in na vseh so vsprejeli resolucijo za splošno volilno pravico.

Češko. Mestni zbor v Pragi se odloči najbrž za dvojezične napise, čeprav Mladočehi silijo za samo češke. — V Reichenbergu je bil shod krščanske politične zveze delavcev, toda socialisti so vmes tako kričali, da je zastopnik vlade razpusstil shod, ne da bi se bilo na njem kaj sklenilo.

Štajarsko. V Gradci strikajo mlinarji in peki so že v zadregi za moko, toda dobijo jo že iz Budimpešte, ako še strike traja na dalje. — Poslanec Morre dela in govori, kjer ga kdo posluša, za preoskrbovanje onemoglih poslov. To bi bilo dobro, ali vprašanje je, kdo naj plačuje stroške za nje? Morre misli, da kmetje. Nam se dozdeva, da ima kmet že dovolj skrbi in dovolj plačila.

Koroško. Okrajni šolski nadzorniki se imenujejo po vseh deželah za šest let, samo na Koroškem ne, kajti tu še imajo tako službo nekateri kar od začetka, ne da bi se jim bila tista služba ponovila. Zakaj tako? Odgovor: Ker so nemški liberalci in koroška dež. vlada stoji na strani nemških liberalcev. Kar torej njim služi, to je tej vladi že skorej zapoved.

Kranjsko. Veliko se skrbi naše dni za mladino, ki se šola na srednjih šolah, izlasi v Ljubljani in v tej skrbi so še Kranjci nekam najbolj složni. — Poslanec Fr. Šuklje se nadeja, da dobi na Dunaju pri naučnem ministerstvu višjo službo in kolikor je podoba, dobi jo že te jeseni. — Dr. Treo iz Celja odpre odvetniško pisarno v Postojini.

Primorsko. V Tolminu je voljen za dež. poslanca grof Albert Coronini in pri volitvi ni imel nasprotnika. — Lah v Trstu so jako slabi domoljubi, iz vsega mestnega zastopa pri slovesni maši za svitlega cesarja je prišel le eden — župan, o drugih (laških) zastopnikov ni bilo duha ni sluha isti čas v cerkvi.

Istra. Tudi v tej deželi gospoduje Lah, da-si nima za to pravice, toda sila je na njegovi strani. Dokler uradniki ne odstopijo od laške stranke, ni se nadejati, da bode bolje. Pa tudi Madjar že riva svoje roge v Istro — v Reko. Le-to mesto si hoče ogerska vlada vzeti za svoje, odtrgati ga od hrvaške kraljevine.

Hrvaško. Veliko skrbi dela dr. Amroš, prejšnji župan v Zagrebu, madjaronski stranki v mestnem zastopu. Mož jim sledi s paznim očesom pri vseh njih

dejanjih ter jih biča z ostro besedo, kedar storé kaj, kar je na škodo Hrvatom, le Madjarom na ljubo. Ni dvoma, da se pride zopet dr. Amroš kedaj na županji stol. —

Ogersko. »Civilni zakon« dela vladi velike britkosti, ker se nima od svitlega cesarja dovoljenja, da predloži v drž. zboru načrt postave za-nj. Ali sploh tako dovoljenje dobi? — K vojaškim vajam, ki se vršijo od dne 13. septembra, pride neki tudi nemški cesar Viljem.

Poljsko. Svitli cesar je pohvalil poljske poslance in to je liberalcem neljubo, kajti poljski poslanci ne marajo stopiti z nemško levico v zvezo in vendar so tudi liberalci neki enako dobri državljani, če se ne bolji, kakor so Poljaki.

Vunanje države.

Rim. Okrožnica, katero izdajo sv. oče Leon XIII. gledé na civilni zakon na Ogerskem, izide neki kmalu in je želeti, da potem izgine oni »zakon« s površja — v temo večne pozabljivosti.

Italija. V Milanu je našla policija po hišah anarhistov jako veliko dinamita ter ga je seveda zaplenila. Več anarhistov pa so zaprli. Ker je siromaštvo v državi veliko, ni čuda, da se število anarhistov, nezadovoljnih s sedanjim redom, množi in že jih je toliko, da so lahko že prav nevarni državi.

Francija. Ker še vedno govorica ne utihne, da je predsednik republike bolen, razpošilja minister notranjih zadev na vse kraje poročila, da je predsednika zdravje najbolje. Kdor verjame, pa verjame. — Tudi ožje volitve so bile ugodne za sedanjo vlado; voljeni so skorej sami republikanci, ali bodo pa tudi stanovitni za vlado? To se ne more reči kar takó, kajti misli so pri lahkkih Francozih hitre, jako spremenljive.

Anglija. Homerule je srečno vsprejeta v hiši poslancev in je sedaj v rokah gosposke hiše, ali v tej je gotovo, da se zavrže in kaj potem? Irsko ljudstvo čaka še dolga skušnja, predno pride do svojih pravic.

Nemčija. Cesar Viljem je sedaj pri vojaških vajah ob Renu. Da so ondi vojaške vaje, uzrok za to tiči v francoski politiki. Cesar hoče pokazati, da se francoske vojske ne boji, da ima dovolj vojakov in močnih trdnjav zoper njo. — Knez Bismarck je neki nevarno zbolel v Kissingu; našim Nemcem je ta novica jako neprijetna.

Rusija. Kaj dela ruska politika? To, kar drugod: sedaj počiva, kajti ničesar se ne izvê o njej in kar je čudno, tudi nihilisti se držijo na tihem. — Govori se, da pluje rusko brodovje še to jesen nekam blizu francoskih tal in sicer iz namena, da kljubuje Nemcem, češ, da je vendar-le neka zveza med rusko in francosko državo.

Bolgarija. Stambulov, predsednik v ministerstvu, zna dobro, kako vžene nasprotnike. Une dni sta sklicala njegova nasprotnika Radoslavov in Tončev v Sofiji volilni shod, toda prišlo je toliko Stambulovih prijateljev na zborovanje, da njegova nasprotnika še nista dobila besede.

Srbija. Kralj Aleksander biva sedaj v Nišu, ne pa, kakor po navadi, v Belem gradu. Ne zna se, zakaj ga držijo ministri doli, najbrž za to, da nasprotna stranka ne more k njemu, vsaj ne lahko.

Turčija. Po Albaniji se množijo roparji, kakor gobe s pomladi. Celo nad železnice se drznejo in turska vlada jim ne more do kože. — V Scutari je zbolelo 22 ljudi za kolero.

Azija. Vojska se bliža med sijamsko in francosko armado koncu, predno se je prav začela. Sijamska armada ni kos francoski, če je ta tudi še mala.